

Kamppailulajiliittojen yhdenvertaisuuskyselyn tulokset kertovat hyvästä tilanteesta

Kamppailulajiliittojen yhteistyöryhmä toteutti elo-syyskuussa jo toista kertaa yhdenvertaisuuskyselyn liittojen jäsenseurojen jäsenille. Suomen Olympiakomitean kanssa yhteistyössä tehty, yhteensä lähes tuhat vastausta kerännyt kysely kertoo, että sukupuolten välinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus yleensä ovat kamppailulajeissa hyvällä tasolla. Joissakin asioissa on silti vielä kehitettävää.

Kamppailulajiliittojen vuonna 2015 tekemä yhdenvertaisuussuunnitelma oli yksi ensimmäisiä laatuaan urheilujärjestöissä. Suunnitelman perusteella toteutettiin touko-kesäkuussa 2016 yhdenvertaisuuskysely jäsenseuroille. Tämä kysely toimi pohjana Suomen Olympiakomitean muille lajiliitoille tarjoamalle yhdenvertaisuuskyselylle. Kamppailulajiliittojen (Aikido-, Judo-, Karate-, Miekkaile- ja 5-ottelu-, Nyrkkeily-, Paini- ja Taekwondoliitto) laadukas yhdenvertaisuustyö huomioitiin myös Opetus- ja kulttuuriministeriössä, jonka yleisavustukseen kamppailulajiliitot saivat korotusta jo vuodelle 2017. Nyt muutkin lajiliitot panostavat aktiivisesti yhdenvertaisuustyöhön.

Tämän vuoden elo-syyskuussa seurojen harrastajille, ohjaajille, johtohenkilöille ja harrastajien vanhemmille suunnattu kysely keräsi 957 vastausta, eli yli viidenneksen enemmän kuin kaksi vuotta sitten toteutettu kysely. Kyselyn tulokset olivat yleisesti samalla linjalla edellisen kyselyn kanssa: kamppailulajeissa muut hyväksytään sellaisina kuin he ovat ja heitä kohdellaan tasa-arvoisesti.

Esimerkiksi 96 prosenttia vastaajista kertoi tyttöillä, pojilla, naisilla ja miehillä olevan samanlaiset mahdollisuudet harrastaa ja kilpailla seurassaan, ja 94 prosenttia arveli, että seuran jäsen voisi tuoda seuran järjestämään tilaisuuteen samaa sukupuolta olevan puolisonsa. Vastausten perusteella kamppailulajit edistävät myös taloudellista yhdenvertaisuutta erinomaisesti. 88 prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, että heidän seurassaan on mahdollista harrastaa edullisesti.

Parannettavaa muiden huomioonottamisessa kuitenkin vielä on. Vastaajista 13 prosenttia kertoi havainneensa seurassaan käytetyn jotakin ihmisryhmää syrjivää kieltä viimeisen kahden vuoden aikana. Useimmiten tällaiset tilanteet on selvitetty puhumalla, mutta syrjivää kielenkäyttöä havainneista 39 prosenttia kertoi, ettei siihen oltu puututtu ainakaan riittävällä tasolla. Jopa 22 prosenttia vastaajista kertoi kokeneensa tai todistaneensa varsinaista syrjintää viimeisen kahden vuoden aikana. Syrjinnän oletetuista syistä ylivoimaisesti suurimpia olivat henkilökemiat, persoonallisuuserot ja vanhat kaunat. Jonkin verran syinä arveltiin olleen myös kilpailuinto – tai sen puute – tai sukupuoli. Sen sijaan alle 15 prosenttia vastaajista arveli syrjinnän johtuneen maahanmuuttajataustasta, kielestä, henkilökohtaisesta elämäntilanteesta tai seksuaalisesta suuntautumisesta.

Kyselyn avoimissa vastauksissa moni kehui sitä, että liitot uskaltavat ottaa kantaa sen puolesta, että kaikki voivat harrastaa urheilua omana itsenään. Muutamissa avoimissa vastauksissa suhtauduttiin myös kriittisesti kamppailuliittojen tekemään yhdenvertaisuustyöhön.

Osa vastaajista kertoi kyselyn herättäneen heidät miettimään, miten he voisivat parantaa seuran harrastajien yhdenvertaisuutta, vaikka asiat jo nyt olisivat hyvällä mallilla. Liitoilta toivottiin valmista ohjeistusta siihen, miten menetellä, jos joku kokee tullessaan seurassaan syrjityksi. Tällainen ohjeistus on suunniteltukin tehtäväksi, ja se on kirjattu kamppailulajiliittojen yhteiseen yhdenvertaisuussuunnitelmaan.

Vuoden 2015 yhdenvertaisuuslain voimaan astumisesta lähtien yhdenvertaisuustyöstä on tullut osa urheilujärjestöjenkin perustoimintaa. Valtakunnallisia urheilujärjestöjä (kuten lajiliittoja) rahoittava Opetus- ja kulttuuriministeriö huomioi järjestöjen yhdenvertaisuustyön avustuspäätöksissään. Vuodesta 2016 lähtien ministeriö on edellyttänyt avustusta saavilta järjestöiltä yhdenvertaisuussuunnitelman tekemistä.

Valikoituja lukuja kyselyn vastauksista:

91 % koki ohjaajien ottavan kaikki huomioon vähintään melko tasapuolisesti

84 % koki kaikkien tai melkein kaikkien kokeneempien harrastajien kannustavan ja neuvovan uusia harrastajia

88 % antoi vähintään arvosanan 4 seuran ilmapiirin hyväksyvyydelle ja avoimuudella (asteikko 1-5, arvosanan 5 antoi 53 %)

87 % antoi vähintään arvosanan 4 sille, miten tasavertaisessa asemassa muihin nähden kokee olevansa seurassaan (asteikko 1-5, arvosanan 5 antoi 62 %)

Kyselyn vastausaineisto liitetiedostona.